

Učitel matematiky

Jindřich Bečvář

Růžové logaritmy Ladislava Fukse

Učitel matematiky, Vol. 3 (1995), No. 3, 56–57

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/152830>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1995

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

RÚŽOVÉ LOGARITMY LADISLAVA FUKSE

JINDŘICH BEČVÁŘ

Ladislav Fuks, výrazná osobnost našeho literárního světa, autor sugestivních děl plných existenciálního napětí, absurdnosti lidských osudů, strachu a úzkosti z odlišnosti a osamocení, temných životních pocitů a představ, zemřel v Praze dne 19. srpna 1994.

Narodil se 24. září 1923 v Praze, maturoval roku 1942 na gymnáziu v Truhlářské ulici. Po válce studoval filozofii, psychologii a dějiny umění na FF UK (PhDr. 1949). Pracoval v papírnách, později jako odborný pracovník ve Státní památkové správě a v Národní galerii. Do literatury vstoupil impozantním způsobem začátkem šedesátých let. Po obrovském úspěchu prvního románu *Pan Theodor Mundstock* (1963) se stal „spisovatelem z povolání“. Následovala řada děl, většinou velmi úspěšných. Připomeňme jen následující tituly: *Mí černovlasí bratři* (1964), *Variace pro temnou strunu* (1966), *Spalovač mrtvol* (1967; zfilmováno 1968, režisérem a spoluautorem scénáře byl Juraj Herz), *Myši Natalie Mooshabrové* (1970), *Příběh kriminálního rady* (1971; televizní inscenace Dušana Kleina), *Nebožtíci na bále* (1972), *Oslovení z tmy* (1972), *Obraz Martina Blaskowitze* (1980), *Vévodkyně a kuchařka* (1983).

V současné době je na pultech knížka *Myši Natalie Mooshabrové*; paměti nazvané *Zrcadlo Ladislava Fukse* vyjdou zanedlouho v nakladatelství Melantrich (viz *Denní Telegraph* z 31. 8. a *Lidové Noviny* z 3. 9. 1994).

Ve Fuksově knížce *Smrt morčete* (1969) je pěkná povídka *Růžové logaritmy*. Jejím hrdinou je student Martin, který výrazně vyniká ve všech směrech kromě matematiky.

.....

Martin neuměl počítat nic. V primě sčítal s jistým sebezapřením dvě čísla. O dva roky později — v tercii — sčítal tři čísla. V kvartě — ve 14 letech, a tedy na prahu dospívání — sčítal čísla čtyři.

Ale tento poznenáhlý, nicméně jistý vzestup jeho počtářských schopností neměl pokračovat dál, ...

.....

Martin dostával po všechna léta na gymnasiu z matematiky známku z milosti, dvojku, aby se neřeklo, byl nejlepší žák, z ostatních předmětů měl vsutku samé jedničky, ...

.....

Pan profesor Sen vyhledal tři řádné příklady, kde byly rovnice, zlomky, odmocniny, logaritmy, a Martin se je devět měsíců učil nazpaměť, jako se lidé učí odříkávat básně, a kromě toho se učil také tahat čtvrtou obálku z dřevěné přenosné skřínky, kde ty příklady byly, a při třetím příkladu hledat stránku v logaritmických tabulkách, v takové podlouhlé červené knížce, a když se blížil květen, uměl to vše zpaměti tak dokonale, že to mohl odříkávat i ze spaní. A pak přišel den maturit ...

.....

A Martin došel k tabuli, ke skřínce s obálkami, a ač tahat uměl bezpečně už devět měsíců, ruka se mu přesto chvěla. Ale vytáhl správně čtvrtou obálku, a když začal psát na tabuli první příklad, všichni si oddychli, neboť teď poznali i oni, že vytáhl správně. ...

.....

... pod jeho křídou letěly odmocniny, umocniny, siny, jak by šlehal proutkem ...

.....

„Bráno nebes,“ řekl Sen a strkal Martina do rohu k oknu, ... „vždyť vy jste se v tom zápalu při třetím příkladu dočista zapomněl koukat do logaritmických tabulek. Do tabulek a najít tam na příslušný stránce logaritmy. Vždyť vy jste i ty logaritmy napsal zpaměti, víte, co to je? To přece zpaměti nespočte ani Einstein, od toho je přece právě tahle knížka, ...“

.....